

Magdalena Gomułka

X Forum Młodych bibliotekarzy „Zakochaj się w bibliotece” (Warszawa, 17–18 września 2015 r.)

Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media nr 1 (20), 109-114

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Magdalena Gomulka

Zakład Historii Książki
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Biblioteka Śląska w Katowicach
e-mail: mgomulka@gmail.com

X Forum Młodych Bibliotekarzy „Zakochaj się w bibliotece” (Warszawa, 17–18 września 2015 r.)

Forum Młodych Bibliotekarzy (FMB) to coroczne wydarzenie skierowane do pracowników wszystkich typów bibliotek, podczas którego przedstawiane są aktualne problemy bibliotekarstwa oraz działalność samych bibliotekarzy. Powstało z inicjatywy Sekcji Bibliotek Publicznych SBP w 2006 r. i od tamtego czasu co roku we wrześniu młodzi bibliotekarze przyjeżdżają na dwa dni obrad do wybranej księżnicy w kraju. W ciągu ostatnich dziesięciu lat konferencję organizowały największe księżnice publiczne oraz naukowe w Zielonej Górze, Wrocławiu, Szczecinie, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Łodzi, Olsztynie, Gorzowie Wielkopolskim oraz Warszawie. Każde FMB posiada hasło przewodnie wystąpień bibliotekarzy. Dotychczas były one następujące:

- *Zrób karierę w bibliotece* (Zielona Góra, 2006),
- *Biblioteka przyszłości* (Wrocław, 2007),
- *Młodzi rzecznikami nowoczesności w bibliotece* (Szczecin, 2008),
- *Inicjatywy młodych w tworzeniu biblioteki globalnej wioski: ludzie i technologie* (Kraków, 2009),
- *Jakość bibliotek w naszych rękach* (Lublin, 2010),
- *Otwarcibibliotekarze.eu* (Poznań, 2011),
- *Biblioteka jako marka* (Łódź, 2012),
- *Biblioteka – twój czas, twoje miejsce* (Olsztyn, 2013),
- *Biblioteka – przystań bez granic* (Gorzów Wielkopolski, 2014),
- *Zakochaj się w bibliotece* (Warszawa, 2015).

Tegoroczne Forum, odbywające się w dniach 17–18 września 2015 r. w Warszawie, było wydarzeniem jubileuszowym – młodzi bi-

bliotekarze zebrali się po raz dziesiąty. Zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich oraz warszawskie biblioteki: Centralną Bibliotekę Wojskową im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Bibliotekę Narodową, Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie i Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej. Komitet organizacyjny uzyskał patronat honorowy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. Małgorzaty Omilanowskiej, oraz Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, Hanny Gronkiewicz-Waltz. Patronatem medialnym wydarzenie objęły redakcje specjalistycznych czasopism naukowych i fachowych („Przegląd Biblioteczny”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Biblioteka w Szkole”, „Bibliotekarz”, „Biblioterapeuta”) oraz serwisy internetowe sbp.pl i LustroBiblioteki.pl.

X FMB *Zakochaj się w bibliotece* oferowało uczestnikom udział w referatach i warsztatach, a także w sesjach stolików eksperckich, które pojawiły się po raz pierwszy w tej edycji konferencji jako nowe formy prezentacji wiedzy. Hasłem przewodnim wszystkich wystąpień był wyraz S-U-K-C-E-S (S jak Studia, U jak Umiejętności, K jak Kontakty, C jak Codziennosc, E jak Energia, S jak Start), który jednocześnie odwoływał się do tematyki I Forum Młodych Bibliotekarzy w Zielonej Górze.

Sesja otwierająca odbyła się w Centralnej Bibliotece Wojskowej. Uczestników spotkania powitały: Krystyna Piwowarska, Zastępca Dyrektora ds. Informacji Naukowej i Opracowań Zbiorów CBW, Elżbieta Stefańczyk, Przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, i Bożena Chlebicka-Abramowicz, Przewodnicząca Oddziału Warszawskiego SBP. Następnie wręczono nagrody Bibliotekarza Roku, wyróżnienia za najlepsze działania organizowane w ramach Tygodnia Bibliotek, Nagrodę Naukową SBP im. Adama Łysakowskiego oraz wyróżnienia w konkursie fotograficznym *Zakochaj się w Bibliotece*. Referat inauguracyjny – *Zaczęło się w Zielonej Górze. 10 lat Forum Młodych Bibliotekarzy* – podsumowujący aktywność Forum, wygłosiła Maja Kimnes z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze. Jako pracownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego doceniła znaczenie rozwoju zawodowego bez względu na sytuację zewnętrzną biblioteki. Bibliotekarz sam jest odpowiedzialny za rozwijanie własnych kompetencji i umiejętności, co z kolei warunkuje sukces zawodowy.

Kolejna sesja, zorganizowana w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, obejmowała równoległe panele referatów, warsztatów i sesji stolików eksperckich. Uczestnicy Forum, po wybraniu interesujących ich tematów zgodnie z harmonogramem konferencji, przemieszczali się pomiędzy poszczególnymi salami Biblioteki Uniwersyteckiej. W bloku referatów znalazły się m.in. wystąpienia opisujące korzyści uczest-

nictwa w programie Erasmus+ (Marzena Błach z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie) i korzyści zagranicznych staży zawodowych (Zuza Wiorogórska z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie). Prelegentki przybliżyły specyfikę pracy informatora dziedzinowego (Dorota Bocian z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie), wykorzystanie profilu biblioteki w mediach społecznościowych (Anna Białanowicz-Biernat z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie) oraz specyfikę pracy bibliotek pedagogicznych w obliczu nowych wyzwań (Agnieszka Fluda-Krokos z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie).

W sesjach stolików eksperckich, zapewniających bezpośredni kontakt z prelegentami i umożliwiających prowadzenie z nimi rozmów, przedstawiono m.in. scenariusz popularnej akcji czytelniczej „Noc z Przybyszewskim”, organizowanej w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdańsku. Autorka pomysłu, Anna Głuszek, zaprezentowała specjalne stroje i pomoce wykorzystywane w cyklach zajęć bibliotecznych przybliżających twórczość Stanisława Przybyszewskiego oraz okresu Młodej Polski. Drugi temat podjęty w tej konwencji dotyczył International Librarians Network (ILN) – międzynarodowego programu mentorskiego skierowanego do bibliotekarzy. Przedstawicielka tej inicjatywy – Magdalena Gomułka (Uniwersytet Śląski, Biblioteka Śląska) – opowiedziała o założeniach i powstaniu ILN. Zaprezentowane wyniki ankiet pozwoliły na wskazanie korzyści, jakie polscy i zagraniczni bibliotekarze uzyskali poprzez komunikację z wybranym bibliotekarzem z innego kraju, w tym m.in.: zwiększenie międzynarodowej perspektywy, świadomości zawodowej oraz poprawa znajomości języka angielskiego.

Po zakończeniu obrad pierwszego dnia konferencji organizatorzy zaprosili bibliotekarzy na wspólną kolację w Ogrodach Biblioteki Uniwersyteckiej. Była to dobra okazja, by poznać innych uczestników i prelegentów. Następnie przed Biblioteką Uniwersytecką czekali przewodnicy turystyczni w piętrowych autobusach, zapraszając chętnych na nocne zwiedzanie Warszawy.

Drugi dzień Forum obejmował dwa wydarzenia – sesję referatów i warsztatów zorganizowaną w Bibliotece Narodowej oraz konferencję Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej *Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz*. W panelu referatów poruszano tematy dotyczące międzynarodowej i krajowej integracji środowiska bibliotekarskiego, zjawiska mobbingu oraz kompetencji pracowników księżnic. Grzegorz Koźma z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w swoim wystąpieniu zatytułowanym *Bibliotekarze wszystkich bibliotek łączcie się! – czyli o kontaktach między bibliotekarzami* analizował, co skłania młodych bibliotekarzy do nawiązywania

zawodowych znajomości. Wyniki przeprowadzonej ankiety wykazały, że decydują o tym indywidualne cechy osobowości oraz duża liczba projektów umożliwiających nawiązywanie kontaktów. Młodzi bibliotekarze mogą się wzajemnie poznawać podczas cyklicznych konferencji i akcji (Forum Młodych Bibliotekarzy, Odjazdowy Bibliotekarz), dzięki projektom umożliwiającym międzynarodowe wyjazdy zawodowe (Erasmus), serwisowi internetowemu Pulowerek, platformie społecznościowej LABIB oraz blogom bibliotekarzy (*Będąc młodą bibliotekarką*, *Blog Charliego Bibliotekarza* i *Zakładka*). Integracja środowiska, według prelegenta, jest zjawiskiem naturalnym, a podejmowanie wspólnych działań przynosi lepsze wyniki.

W prezentacji Aleksandry Chalińskiej i Eweliny Rybki z Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, pt. *Jak ogień i woda? Studenci polscy i English Division w bibliotece uniwersyteckiej*, opisane zostały relacje pomiędzy studentami polskimi i zagranicznymi. Badania ankietowe wykazały, że 60% studentów projektu English Division źle ocenia swój kontakt z polskimi studentami, co może być wynikiem braku wzajemnej wiedzy o polskiej kulturze oraz kulturze kraju, z którego pochodzą zagraniczni studenci. W kontaktach z cudzoziemcami często do głosu dochodzą stereotypy, co jest krzywdzące dla obu stron. Zdaniem auterek referatu sytuację można polepszyć poprzez stwarzanie wielu możliwości współpracy na gruncie akademickim i prywatnym.

Ważnym problemem pojawiającym się w bibliotekach jest zjawisko mobbingu. Michał Słupczyński z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kostrzynie nad Odrą w wystąpieniu *Młody bibliotekarz a zjawisko mobbingu. Jak je rozpoznać? Jak sobie poradzić? Gdzie szukać pomocy?* przedstawił sytuację dwóch młodych bibliotekarek, które były poddawane mobbingowi przez starsze koleżanki. Jak wskazał prelegent, dzięki wiedzy na temat tego zjawiska i świadomości jego mechanizmów problemy z nim związane można skutecznie rozwiązywać.

Alicja Teleszyńska i Kamila Kokot z Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej w referacie *Dwa typy bibliotekarzy – dwa zestawy umiejętności?* podjęły próbę odpowiedzi na pytanie, czy pracownicy działu udostępniania i zbiorów specjalnych powinni posiadać te same umiejętności. Zestawienie specyfiki pracy obu działów wykazało, że tak, lecz inna powinna być ich hierarchia ważności. Bibliotekarz opracowujący zbiory specjalne wykorzystuje przede wszystkim swoją wiedzę o historii książki i edytorstwie, natomiast w dziale udostępniania najważniejsze są umiejętności komunikacyjne i interpersonalne. To, co łączy pracowników obu działów, to czytelnik i księgozbiór.

Współpraca organizatorów X Forum Młodych Bibliotekarzy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) zaowocowała ofertą dodatkowych warsztatów w programie konferencji. Zajęcia przeprowadzone przez pracowników FRSI zainspirowały bibliotekarzy do nowych metod poszukiwania pomysłów na zajęcia z czytelnikami (Małgorzata Dąbrowska: *Jak w dobrej atmosferze generować ciekawe pomysły*) i wskazały nowe techniki prowadzenia dyskusji (Elżbieta Dydak: *Jak przeprowadzić dyskusję, żeby zaangażować uczestników?*). Uczestnicy mogli również skorzystać z warsztatów innych bibliotekarzy, którzy zaprezentowali wykorzystanie techniki *flash mob* w promocji literatury w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu (Martyna Czekala, Aleksandra Wieczorek: *Najwyższe wieże i dzikie bestie, czyli o tym, że flash mob jest idealnym narzędziem promocji literatury i biblioteki*).

Drugiego dnia prowadzący stoliki eksperckie przedstawili Bibliotekę Pomysłów – projekt instruktazu realizowany w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. Instruktorzy Działu Metodycznego przed szkoleniem pracowników bibliotek publicznych sami kształcą się w obszarze wybranego zagadnienia. Dotychczas tematyka zajęć dotyczyła aranżacji wnętrza biblioteki, metod pracy z młodzieżą, wykorzystania nowych technologii, biblioterapii oraz rozwoju osobistego.

Ostatniej sesji X FMB towarzyszyła konferencja Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej pt. *Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz*. Wydarzenie to, organizowane we współpracy z Biblioteką Narodową, stanowiło podsumowanie dotychczasowych prac związanych z funkcjonowaniem cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej *Academica* oraz tworzeniem bazy *Mercuriusz* – zintegrowanej platformy polskich czasopism, uzupełniającej zasoby cyfrowe projektu *Academica* artykułami z czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z lat 2002–2014. Prelegenci – osoby bezpośrednio zaangażowane w rozwijanie tych inicjatyw – przybliżyli uczestnikom Forum założenia projektów, zmiany w ich zasobach oraz nowe możliwości wypożyczenia międzybibliotecznego bibliotek partnerskich *Academica*. Analiza czasopism znajdujących się w serwisach CEEOL, IBUK *Libra* oraz bazach bibliograficzno-abstraktowych (m.in. *Arianta*, *BazEkon*, *BazHum*, *BazTech*) wykazała, że lista tytułów włączanych w obręb *Mercuriusza* nie dubluje materiałów udostępnianych w innych miejscach. Nowe możliwości platformy *Academica*, takie jak: rozbudowane funkcje wyszukiwania zaawansowanego, porównywanie dwóch tekstów na jednym ekranie, zapamiętywanie kwerend czy moż-

liwość wyszukiwania słów w zeskanowanych tekstach, sprawiają, że korzystanie z systemu stało się łatwiejsze i wygodniejsze.

Udział w Forum Młodych Bibliotekarzy to cenne doświadczenie, wzbogacające wiedzę zawodową i umożliwiające poznanie pracowników innych księżnic. Jego formuła od początku opiera się na założeniu przekazywania wiedzy i doświadczenia zawodowego przez bibliotekarzy innym bibliotekarzom. Na tegorocznym Forum uczestnikom zaprezentowano nowe metody pracy z czytelnikami, możliwości rozwoju własnych kompetencji i rozwój aktualnych inicjatyw bibliotek naukowych. Atrakcyjnym uzupełnieniem obrad było zwiedzanie Centralnej Biblioteki Wojskowej, Biblioteki Uniwersyteckiej, Biblioteki Narodowej oraz wielu ciekawych miejsc w Warszawie. W 2016 r. miastem goszczącym młodych bibliotekarzy będzie Opole.